

Forfatter: [Martin Brun]

Titel: Et Speil at bruge udi sine ledige Timer, hvorudi man nogenledes kan faae at see hvordan man seer ud i vore nuværende Tider. Se og husk!

Citation: [Martin Brun]: "Et Speil at bruge udi sine ledige Timer, hvorudi man nogenledes kan faae at see hvordan man seer ud i vore nuværende Tider. Se og husk!", i [Martin Brun]: *Luxdorpha samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 14, ?, 1771*, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_014-shoot-workid1_014_025b.pdf (tilgået 15. maj 2021)

Anvendt udgave: Luxdorpha samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 14

Ophavsret Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen.](#)

↵

Et Speil

at bruge udi sine ledige Timer, hvorudi man nogenledes kan faae at see hvordan man seer ud i vore nuværende Tider.

See og Husk!

2

3

☒ Hvo som er viis, høre til, og forbe- dre sig i Lærdom, og hvo som er forstandig bekomme gode Raad.

☒ Frie dig som en Raae af Jægerens Haand, og som en Fugl af Fuglefængerens Haand.

☒ Frie dig fra en fremmet Qvinde, fra en Ubekendt, som gjør sine Ord slette.

☒ Thi hun har forladt sin Ungdoms Herre, og forglemt sin Guds Pagt.

4

☒ 22 Thi hendes Huus nedbøier til Døden, og hendes Veie til Dødninger.

☒ Alle de som gaae ind til hende, skal ikke komme tilbage, og ikke naae til Livets Stier. —

☒ Nu er det Tid at vandre paa de Godes Veie, og betræde de Retfærdiges Stier.

☒ Thi de Oprigtige skal boe i Landet, og de Fuldkomne blive tilovers derudi.

☒ Men de Ugudelige skal udrydes af Landet, og de Troeløse udslettes deraf.

☒ Et ont Menneske, en uretfærdig Mand han gaaer med en vanartig Mund.

☒ Han blinker med sine Øine, tegner med sine Fødder, viser med sine Fingre.

☒ Der ere forvendte Ting i hans Hierte, han optænker altid Ondt, han kommer Trette afsted.

5

☒ 23

☒ Derfor skal hans Ulykke hastelig komme, han skal snart sønderbrydes, at der skal ingen Lægedom være.

☒ Disse sex Stykker hader Herren, og det syvende er ham en Vederstyggelighed:

☒ Hovmodige Øine, en falsk Tunge, og Hænder som udgyde den Uskyldiges Blod, et Hierte som optænker uretfærdige Tanker, Fødder som haste at løbe til det Onde, et falsk Vidne som taler Løgn, og den som kommer Trette afstæd imellem Brødre.

☒ Bevar dig fra en ond Qvinde, fra en fremmed Tunges Slethed.

☒ Begier ikke hendes Deilighed i dit Hierte, og lad Hende ikke betage dig med hendes Øine.

☒ Thi for en Hore-Qvindes Skyld nødes en til at tigge et Stykke Brød, og en Mands Hustrue jager den dyrebare Siel *).

☒ *) Varer eder, I Uteerlige! for Opfyldelsen af denne sandfærdige Prophetie.

6

☒ 24

☒ Mon nogen kan gaae paa Gløder, at hans Fødder skulle ikke brændes?

☒ Saa gaaer det ham, som gaaer ind til sin Næstes Hustrue; ingen bliver ustraffet som rører ved hende.

☒ Men den, som bedriver Hor med en Qvinde, ham fattes Forstand; den som vil fordærve sin Siel, han, han maa giø-

☒ re det.

☒ Han skal finde Plage og Skam, og hans Skiendsel skal ikke udslettes.

☒ Thi M. Vrede er en Nidkierhed, og han skal ikke spare paa Hævnens Dag.

☒ Han skal ikke tage nogen Forsoning derfor, og ikke samtykke det, om du vilde end give megen Skienk.

☒ Jeg saae iblant de Vanvittige, jeg blev vaer iblant Sønnerne en ung Karl, som fattedes Forstand

7

☒ 25 Som gik forbie paa Gaden hos Ho-rens Hierne, og gik frem paa Veien hos hendes Huus.

☒ I Tusmørket om Aftenen paa Dagen der Natten var sort, og det var mørk *).

☒ Og see, en Qvinde mødte ham i hore-Smykke og lystig i Sind.

☒ Hun er vild og gienstridig, hendes Fødder kunde ikke blive i hendes Huus.

☒ Stundom er hun ude, stundom paa Gaderne, og lurur ved alle hjørner.

☒ Og hun tog fat paa ham, og kyste ham, hun forhærdede sit Ansigt, og sagde til ham:

☒ Jeg har Tak-offer at giøre, i Dag haver jeg betalt mine Løfter.

☒ *) I Rosenborg-Hauge seer det og undertiden sort

☒ ud for en Pige. E. D. H

8

☒ 26

☒ Derfor gik jeg ud at møde dig, at søge aarle dit Ansigt, og jeg haver fundet dig.

☒ Jeg har prydet mit Leie med Tapeter, med udhugget Arbeide med kosteligt Linnet fra Cambrai.

☒ Jeg har overstænkt min Seng og min Krop med lugtende Vande.

☒ Kom! lad os bole nok til i Morgen! lad os fryde os i megen Kier-

☒ lighed!

☒ Thi Manden er ikke i sit Huus. —

☒ Hun bøiede ham med sin megen søde Tale, tilskyndte ham med sine smigrende Læber.

☒ Han gik hastelig efter hende, ligesom en ore kommer til Slagterbænken, og ligesom Bolt, der tugter en Daare.

☒ Indtil en Piil sønderskier hane Lever, ligesom en Fugl skynder sig til en Snare, og veed ikke, at det gielder hans Liv.

9

☒ 27

☒ Jeg Visdom, jeg boer hos Vittighed, og finder paa forstandige Tanker.

☒ Ved mig regierer Konger, og Fyrster bestikke Retfærdighed.

☒ Naar der er en Regent, som agter paa løgns Ord, da blive alle hans Tienere ugudelige.

☒ En Konge, som dømmer de Fattige trolig, hans Throne skal stadfæstes evindeligt.

☒ Naar Ugudelige blive mange, bliver Overtrædelse megen, men Retfærdige skal see paa deres Fald.

☒ Naar der er ikke Spaadom, bliver et Folk blottet, men den som bevarer Loven, han er salig.

☒ Hvor der straffer et Menneske, skal derefter finde Gunst mere, end den der smigrer med Tungen.

10

☒ 28

☒ Helvede og Fordærvelsen er aabenbar for Herren; meget mere menneskens Børns

☒ Hjerter.

☒ Kongens Velbehagelighed er til en klog Tiener, men hans Grumhed er over den som beskjemmer.

☒ Min Sen! hvorfor vil du forlyste dig med en Fremmet, og omfavne en Ubekjendtes Barm.

☒ Drik Vand af din egen Grøft.

☒ Naar du begynder at forandre din moral- ske frihed til en christelig Trældom, da bereed dig ti! at være Verdens Vidunder; overvinder du hendes Bespottelse, saa skal du have dobbelt Ære; bliver du overvunden, da dobbelt Skam. Han er ikke en god Hosbonde værdig, som skammer sig ved et slet Liberie.

☒ Lad dine Forkastninger blive dine Bestillingers Timer, at du ikke bliver til dine For- lystningers Træl; naar du gaaer op paa Bier- ge, lad dine Tienere blive igjen i Dalen, naar

11

☒ 29 du indgaaer i Staden, lad ham blive igjen i Forstaden, og erindre dig, at Tierenen ikke maa være større end hans Hosbonde.

☒ Falder Saltkarret om, eller en Hare løber tvert over Veien, eller Faarkyllinger synge, bekymre dig intet derover, de spaae ingen Ulykke, uden det du frygter; han er ilde med sig selv bekiendt, som veed ikke sin egen Lykke bedre end de; følger der noget ubetydeligt derefter, saa er det din Vrangtroes Straf, og ei deres Spaadoms Efterkommelse. Alting er dig lykkelig nok, om du selv vilde, og, og er der ingen Ting, uden den jo spaaer den Vrangtroende ilde.

☒ Forhold dig saaledes i dit Lives Løb, som udi et Banqvæt! tag med tugtig Taknemmelighed hvad dig foresettes, og forvent med Taknemmelighed hvad ikke er endnu fremsat. Lad ikke din uhøflige Appetit tvinge dig, eller Skiøgen færre dit Sind af Lave, ei heller bedrøves af egensindig Unøisomhed. Han, der begier mere, end nok, haver for meget, (en Kone er nok,) og han som lader sig nøie med lidet, har ikke mindre

12

☒ 30

☒ bre end nok. (Fornøie dig altsaa aldrig med Skiøgen, thi det er meget for meget.

☒ Vil du være kydisk udi Ægtestand, hold dig selv kydisk, førend du gifter dig.

☒ Den som utilbørligen haver kient Vellyst, vil neppe holdes fra utilbørlig Vellyst.

☒ En Kvinde blev skabt for en Mand. Han som gaaer uden for Friheds Grændsen, kommer strax ind i Trældommens Landemærker, hvor en er nok, (nemlig en Mand og en Kone,) to er for mange, (nemlig Konen og Skiøgen, tilligemed Manden,) og tre ere for faa, (nemlig det liderlige Mandfolk eller Fruentimmer, faaer et af dem først Lyst og Smag paa Forandring af Skabninger, kan de ikke mættes i deres geile Graadighed med to, men der maa mange flere til.)

☒ Stir ikke for meget paa Deilighed, at den ikke sviger dig, ei heller for længe, at den ikke forblinder dig, ei heller for nær, at den ikke brænder dig. Behager den dig,

13

☒ 31 bedrager den dig; elsker du den, forvirrer den dig, begierer du den, fordærver den dig; medfølger den Dyd, er den et Hiertes Paradis, holder Udyd sig dertil, er den Sielens Skiers-Ild, den er den Viises St. Hans

Nattes Ild, og Daarernes Pottemager-Ovne.

☒ Følg ikke Mængden i Syndens Onde, med mindre du vil være deelagtig med Mængden i Straffens Onde. Syndernes Tal formindsker ikke Syndens Daarlighed, (ikke 10000 Horer kaa bede Sielen ud og løs fra Helvedes Ild, var det end de Fornemste i Verden.) Vredens Mangfoldighed formerer Ildens Grusomhed.

☒ Gjør gok, imedens du kan, at du ikke skal gjøre ilde, naar du ikke vilde; han som forsømmer en god magtes Leilighed, mister en god Villies Nytte.

☒ Udi Ondskabs Bedrift frygt ikke for nogen saa meget som for dig selv; en anden er kuns et Vidne, du selv er tusinde. En anden kan du forekomme, men

14

☒ ikke dig selv. Ondskab er altid sin egen Straf.

☒ Gid den evige Forsyn maa faae Lov til at oplyse os og befæste os ved sin naa- de! gid den faae Frihed til at vise os Veien til Hellighed! og vi faae Mod til at vandre paa den.

☒ Bind alle disse Tanker om din Hals, og skriv dem dybt ind i dit Hiertes In- derste.